

(N°. 14.)

*Besluit van Commissarissen Generaal over
Nederlandsch Indië, van den 9den Ja-
nuarij 1819, n°. 1, waarbij gearresteerd
wordt de Instructie voor den Hoofdinspec-
teur en de Inspecteurs der financiën.*

*In aanmerking genomen zijnde de noodzakelijkheid, om
aan den Hoofdinspecteur en Inspecteurs van financiën, bij
art. 87 en 88 van het Reglement op het beleid der regering*

daargesteld, eene Instructie te geven, naar welke zij zich, in hunne werkzaamheden, kunnen rigten;

Is goedgevonden en verstaan: te arresteren, zoo als ge-arresteerd wordt bij deze, de Instructie voor den Hoofdinspecteur en Inspecteurs der financiën, te vinden in de bijlagen tot de notulen van dezen dag.

Accordeert met het register der handelingen
en besluiten van Commissarissen Generaal
over Nederlandsch Indië.

De Secretaris Generaal,
R. DOZIJ.

*Behoort bij het besluit van
Commissarissen Generaal over
Nederlandsch Indië, van den
9den Januarij 1839, n°. 3.
(Staatsblad n°. 34.)*

*INSTRUCTIE voor den Hoofdinspecteur
en de Inspecteurs van financiën in Ne-
derlandsch Indië.*

Art. 1. Ten einde, zoo veel mogelijk, eene regelmatige behandeling der financiële zaken, vooral op Java zelve, te bevorderen, en om tevens aan de Hooge Regering en aan de Hoofddirectie der financiën, al die inlichtingen te geven, welke tot een geleidelijk en vast stelsel, zoo wel van inkomsten als van uitgaven, noodig zijn, wordt het algemeene toezigt over al hetgeen tot de financiën van Nederlandsch Indië betrekking heeft, opgedragen aan eenen Hoofdinspecteur van de financiën.

Art. 2. Onder dezen ambtenaar zullen op Java werkzaam zijn drie Inspecteurs, die elk over eene bijzondere afdeeling van dit eiland hunne functiën zullen uitoefenen. De Hooge Regering zal nader in overweging nemen en bepalen, of er behalve de Inspecteurs, op eenige plaatsen nu reeds over bijzondere takken van inkomsten bestaande, mede over de buiten Java gelegen bezittingen, zoodanige meer algemeene ambtenaren, als in deze zijn bedoeld, zullen worden aangesteld.

Tot zoo lang dit niet is geschied, zullen de functiën van Inspecteur der financiën, op de buiten-etablissemerten, wor-

den opgedragen aan de Gouverneurs en Residenten der buiten Java gelegen bezittingen.

Art. 3. Al deze ambtenaren zullen steeds als het hoofddoel van hunne bedieningen aanmerken, de daarstelling en bewaring eener regelmatige en, zoo veel mogelijk, gelijke werking van alle belastingen en andere inkomsten van den lande, geene uitgezonderd; mitsgaders de invoering en stricte handhaving van alle bepalingen, welke strekken kunnen, om ook ten aanzien der uitgaven de meest mogelijke orde, regelmatigheid en zekerheid te vestigen.

Art. 4. Zij zullen, zoo veel doenlijk, in persoon op de verschillende plaatsen de noodige onderzoekingen doen, en zich alle ophelderingen doen geven, welke zij tot eene ware kennis van den staat der zaken behoeven.

Zij zijn mitsdien gerechtigd, om van de Gouverneurs, Residenten, Algemeene of Bijzondere ontvangers, Assistent residenten, Regenten, Revenuambtenaren, Hoofden der dorpen, en in het algemeen van elk, die met de beheering der zaken eenigzins belast is, berigten en consideratiën te vragen, en met dezelve te corresponderen; aan alle welke bij deze (voor zoo veel des noods) wordt gelast, zich naar de bepaling van dit artikel, en hetgeen verder te dezen aanzien in deze Instructie of opvolgende Besluiten mogt vastgesteld worden, te gedragen.

Art. 5. De Hoofdinspecteur zal aan de Hoofddirectie der financiën, het zij uit zich zelve, of op derzelver aanvragen, al zoodanige openingen geven, als het belang van den lande zal eischen.

Art. 6. De Hoofdinspecteur zal het verslag van zijne bevindingen, met overlegging van de rapporten, welke hij van de Inspecteurs en andere ambtenaren ontvangt, aan den Gouverneur Generaal inzenden.

Art. 7. De Hoofdinspecteur en Inspecteurs zullen toezien en met zorgvuldigheid waken, dat geene belastingen worden geheven, dan op uitdrukkelijken last of goedkeuring van het Gouvernement, en zijn verplicht alle overtredingen of afwijkingen, welke zij te dezen aanzien ontdekken, dadelijk ter kennis te brengen van den Gouverneur Generaal.

Art. 8. Zij zullen, na een behoorlijk onderzoek, aan den Gouverneur Generaal al zoodanige voordragten doen, als strekking kunnen hebben, om allerwegen, voor zoo verre bijzondere plaatselijke omstandigheden geene onoverkomelijke beletselen opleveren, belastingen van gelijken aard en op

gelijken voet te doen heffen en behandelen.

Art. 9. Zij zullen het landelijke stelsel, thans op Java bestaande, in al deszelfs bestanddeelen nagaan, en, met de meeste naauwkeurigheid, onderzoeken de wijze, op welke, in iedere residentie, wordt gehandeld met betrekking tot den aanslag, omslag en inning der landrenten, alsmede in hoe verre aan de deswege uitgevaardigde Reglementen wordt voldaan, of daarvan afgeweken.

Art. 10. Zij zullen bijzonderlijk onderzoeken :

- a. Of, in de uitgifte en omslag der gronden, op eene billijke wijze gehandeld wordt.
- b. Of de Dorpschouten en hoogere, zoowel Europesche als inlandsche ambtenaren, zich, ten aanzien van den gemeenen man, ook eenige willekeurigheden of kwellingen veroorloven.
- c. Of het door den gemeenen man betaalde werkelijk in 's lands kas wordt gestort, dan of te dezen aanzien ook verkeerdheden plaats grijpen.
- d. Of de Dorpschouten en hoogere ambtenaren, met de inning en controle der landrenten belast, daarin met genoegzamen ijver voor 's lands belangen werkzaam zijn.
- e. Op welke wijze, in de verschillende residentien, het onderzoek gedaan wordt naar het kwalijk slagen der velden, en de daarop gegronde remissiën van de landrenten.
- f. Of de toegestane remissiën in waarheid worden geleden aan de werkelijk beschadigden.
- g. Of de bezoldiging der Revenu-ambtenaren en de kosten op de inning in het algemeen, aan den eenen kant voor bezuinigingen vatbaar zijn, of aan de andere zijde tot verzekering van 's lands belangen, of ten billijken gerieve van de ingezetenen, eene verhooging vorderen.

Art. 11. Zij zullen, na de punten in het vorige artikel omschreven, mitsgaders al hetgeen verder te dezen aanzien belangrijk is, onderzocht te hebben, gezamenlijk overwegen, of en welke verbeteringen zouden kunnen worden ingevoerd, en zal de Hoofdinspecteur verplicht zijn, daaromtrent telkens de noodige voordragten aan den Gouverneur Generaal te doen.

Art. 12. Zij zullen onderzoeken, of het in het vervolg beter zij, de betaling der landrenten geheel in geld te vorderen, dan ook gedeeltelijk in voortbrengselen van den grond, en, in het laatste geval, of, behalve de padij en rijst zelve, ook nog andere voortbrengselen, bijzonderlijk die voor

de Europesche markten geschikt zijn, zouden kunnen worden aangenomen, ten einde alzoo den landbouw, ten voordeele van 's lands schatkist en van de Inlanders zelve, aan te moedigen.

Art. 13. Zij zullen onderzoeken, of al de bebouwde landen, tot betaling der landrenten zijn aangeslagen; hoe 'het met de betaling der landrenten gelegen is op landen, aan bijzondere personen toebehoorende, of waarvan het gebruik aan Residenten, Regenten of andere ambtenaren of particulieren mogt zijn toegestaan.

Art. 14. Zij zullen de Residenten, zoo veel mogelijk, in het doen van den aanslag der landrenten voorlichten en behulpzaam zijn, en toezien, dat deze aanslag op eene regelmatige wijze geschiede, overeenkomstig de bevelen en bedoelingen van de Hooge Regering.

Zij zullen voorts, in alle hunne onderzoekingen, zoo veel de aard der zake zulks toelaat, communicatief met deze ambtenaren te werk gaan en aan dezelve hunne bevindingen mededeelen.

Art. 15. De Hoofdinspecteur en Inspecteurs zullen, bij hunne voordragten tot het invoeren van nieuwe, en tot de regeling van reeds bestaande belastingen, steeds oplettend zijn, om daarbij, zooveel mogelijk, het belang van den lande met het gerief der ingezetenen in verband te brengen.

Art. 16. Zij zullen de belastingen, welke den smallen handel der inlanders belemmeren, of minder gemakkelijk maken, met naauwkeurigheid nagaan, en de noodige voordragten doen, om dezelve, zoo mogelijk, door anderen te doen vervangen.

Zij zullen zorgen, dat de tolpoorten, zoowel als de baars of markten, het zij de opbrengst van deze laatsten behoefte van den lande, of van bijzondere personen geïnd worden, aan de bepalingen door de Regering gemaakt of nog te maken, worden en blijven onderworpen.

Art. 17. Zij zullen de belastingen op de bebouwde en onbebouwde eigendommen of gronden, met de meeste naauwkeurigheid overzien, en omtrent dezelve zoodanige bepalingen voordragen, als met de voortzetting van den landbouw en de uitgiften van landen, in verband met het belang van 's lands schatkist, noodig zullen gevonden worden.

Art. 18. Zij zullen met zorgvuldigheid toezien, dat, in de beheering der domeinen van den lande, met de meeste orde en regelmatigheid gehandeld worde, en dezelve, zoo veel

mogelijk , in verband gebragt worde met het landelijke stelsel , in alle plaatsen waar dit stelsel in werking is.

Art. 19. Zij zullen , mede op andere plaatsen , zorgvuldig waken , dat de bewerking en beheering van 's lands domeinen overeenkomstig zij met der ingezetenen belang en begeerte , zoowel als met 's lands belang.

Art. 20. Zij zullen , ten aanzien van Java , onderzoeken , den staat en de uitgestrektheid der nog onbebouwde woeste landen in elke residentie , en opgeven , welk nut van dezelve voor den lande zal kunnen getrokken worden.

Art. 21. Zij zullen bijzonderlijk nagaan , op welke wijze die zullen kunnen worden uitgegeven , het zij aan Inlanders , het zij aan Europeanen , en ook of sommige streken geschikt zouden zijn , om door eene Europesche bevolking geheel te worden bebouwd , ten einde aan bijzondere personen in Europa , die daartoe mogten genegen zijn , gelegenheid te geven , om zich als kolonisten naar Java te begeven.

Art. 22. Zij zullen zich , zoo naauwkeurig mogelijk , bekend maken met de inrigtingen van het Boschdepartement op Java , en een naauwkeurig toezigt houden , dat de plaatselijke ambtenaren aan hunne verplichtingen , ten aanzien van de beheering en administratie der houthosschen , stiptelijk voldoen. Zij zullen hunne bevindingen daaromtrent aan den Directeur der houthosschen mededeelen , aan denzelven overlatende , om deswege de noodige voorzieningen daar te stellen , of aan het Gouvernement voor te dragen.

Art. 23. Zij zullen , op Java , nagaan den staat der koffijteelt in die residentien , waar dezelve geheelijk onder administratie van den lande genomen is , of waar de koffij door den planter en grondeigenaar aan den lande moet geleverd worden.

Art. 24. Zij zullen nagaan bijzonderlijk :

- a. Of de tuinen en boomen in dezelve allen op de boeken bekend staan.
- b. Of het aanplanten , schoonhouden , plukken en de verdere beheering der koffijtuinen en gronden behoorlijk wordt gade geslagen.
- c. Of de verdeeling der werkzaamheden over de districten en huisgezinnen billijk is.
- d. Of er een goede waarborg is voor eene goede wigtige leverantie in 's lands pakhuizen , zoowel als voor het rigtige gewigt van het door den gemeenen man geleverde , en de volle betalingen daarvan aan hem ,

volgens de bestaande bepalingen, en in het algemeen, of, aan de eene zijde, aan het land gewordt, dat aan hetzelfde toekomt, en, aan de andere, of de gemeene man het zijne geniet, en niet gekweld of willekeurig behandeld wordt.

e. Of door de eigenaars der landen aan hunne verplichting, tot leverancie der door hen verschuldigde koffij, behoorlijk voldaan wordt.

f. Of en welke verbeteringen, ten aanzien van al deze bijzonderheden, zouden kunnen worden ingevoerd.

Art. 25. Zij zullen onderzoeken, of het besluit door Commissarissen Generaal, op den 7den November 1817, met betrekking tot de verhuur der koffijgronden en de koffijteelt genomen, mitsgaders de nadere bevelen door het Gouvernement te dezen aanzien gegeven of nog te geven, in de residentien, waar hetzelfde besluit moet in werking zijn, behoorlijk worden achtervolgd.

Zij zullen wijders de werking en de gevolgen van het te dezen aangenomen stelsel nagaan, en overwegen, of en welke verbeteringen en doelmatige uitbreiding daaromtrent zouden kunnen worden ingevoerd.

Art. 26. Zij zullen omtrent de vogelnest-klippen op Java, al de voorzieningen voordragen, welke kunnen strekken, om ook te dezen aanzien 's lands inkomsten te bevorderen en te verzekeren.

Art. 27. Zij zullen, met betrekking tot het monopolie van het zout, na een naauwkeurig en algemeen overzicht, al die verbeteringen voordragen, welke zij, ter uitbreiding van dezen tak van inkomsten, en ter verzekering derzelve dienstig zullen oordeelen.

Art. 28. Zij zullen onderzoek doen, naar de middelen om de producten op de gemakkelijkste wijze af te voeren in die streken, waar zulks, door gebrek aan wegen, kanalen of door andere omstandigheden, moeilijk zijn mogt.

Art. 20. De Hoofdinspecteur zal, ten aanzien der specerijperken en tinmijnen, na ingewonnen informatiën van de plaatselijke autoriteiten, al zoodanige voordragten aan den Gouverneur Generaal inzenden, als hem geschikt en doelmatig voorkomen, ter verbetering van het beheer en de administratie derzelve.

Art. 30. De Hoofdinspecteur en Inspecteurs, de laatsten in de afdeelingen, waarin zij fungeren, hebben, in het algemeen, het toezigt over het behoorlijk ten uitvoer brengen van alle

wetten en verordeningen, 's lands andere middelen betreffende; mitsgaders het algemeen toezigt over de administratie en rigtige opbrengt derzelve.

Art. 31. Zij hebben insgelijks het toezigt over alle ambtenaren, gëmploijeerden en bedienden bij de administratie van die middelen, en zorgen, dat dezelve stiptelijk aan hunne verplichtingen en instructiën voldoen.

Art. 32. De Hoofdinspecteur en Inspecteurs zijn verplicht, om telkens, wanneer zij daartoe in de gelegenheid zijn, de boeken der comptabele ambtenaren te visiteren, en te zorgen dat dezelve in de, door de Hoofddirectie van financiën voorgeschreven, vormen worden gehouden. Zij zullen van deze visitatiën, telken drie maanden, de Inspecteurs aan den Hoofdinspecteur, en deze aan de Hoofddirectie der financiën, rapport inzenden.

Art. 33. De Hoofdinspecteur zal nopens al de verschillende onderwerpen, aan zijn toezigt opgedragen, jaarlijks, of zoo dikmaals als dit van hem gevorderd zal worden, een algemeen verslag aan den Gouverneur Generaal aanbieden.

Art. 34. Noch de Hoofdinspecteur, noch de Inspecteurs vermogen aan de Gouverneurs, Residenten en andere ambtenaren, aan wie de beheering van 's lands financiën is toebetrouwd, eenige stellige bevelen te geven, maar zijn verplicht, de voordragt daartoe aan den Gouverneur Generaal te doen, en alle zoodanige orders te provoceren, als zij voor de belangen van den lande dienstig oordeelen.

Art. 35. De Hoofdinspecteur en Inspecteurs zullen geenen handel mogen drijven, noch eenige voortbrengselen van den grond koopen of inruilen, of daarop voorschotten doen, ten einde daarmede, of voor eigen rekening, of voor geheele of gedeeltelijke rekening van anderen, handel te drijven, of de voortbrengselen te dien einde aan anderen af te geven.

Art. 36. Zij zullen geene giften, gaven of geschenken aannemen, of door iemand van hunne familie, huisgezin of bedienden doen aannemen, van de zoodanigen, met wie zij, uit hoofde hunner ambtsbetrekkingen, eenige uitstaande zaak hebben, of waarschijnlijk krijgen zullen.

Zij vermogen geen aandeel of belang te hebben in eenige besteding, leverantie, verpachting van goederen, regten of middelen, of in eenige zaken, waarover met den lande, om winst of voordeel, eenige handeling wordt aangegaan. Zij vermogen wijders geene ordonnanciën of schuldvorderin-

gen, ten laste van den lande, te koopen, of voor hunne rekening te nemen.

Art. 37. De Hoofdinspecteur zal zijne residentie houden te Batavia, de Inspecteurs zullen hunne woonplaats moeten vestigen in de divisie, waarover de inspectie aan hen is opgedragen.

De Hoofdinspecteur zal zijne residentie niet verlaten zonder voorkennis van den Gouverneur Generaal; de Inspecteurs zullen niet buiten hunne divisieën mogen gaan, dan met toestemming van den Hoofdinspecteur.

Art. 38. De Hoofdinspecteur en Inspecteurs, zullen gehouden zijn, den volgenden eed af te leggen, in handen van den Gouverneur Generaal, of zoodanige andere autoriteit, als door denzelfden daartoe zal worden gecommiteerd.

«Ik verklaar en zweer, dat ik aan niemand in of buiten «het bewind, iets beloofd of gegeven heb, noch beloven of «geven zal, tot verkrijging mijner bediening als Hoofdinspecteur (Inspecteur) van de financiën; dat ik mij, in de «beoefening van het ambt, mij toebetrouwd, zal gedragen «aachtervolgens de Instructie en bevelen mij van wege de «Hooge Regering van Nederlandsch Indië gegeven, of nog «te geven, en dat ik mij, in alles, zal benaastigen, om «aan de bedoeling van mijnen post te voldoen, en alzoo de «beste middelen uit te denken, tot bevordering van den «bloei en de welvaart van Nederlandsch Indië en het moederland.

«Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig.»

Aldus gearresteerd, bij Hunne Excellentien Commissarissen Generaal over Nederlandsch Indië, den 9den Januarij 1819.

Mij bekend.

De Secretaris Generaal,

R. DOZIJ.